



www.vcmstudy.ir

یادداشت



نفت و گاز

نگاهی به صنعت پالایش ترکیه

تاریخ انتشار: ۲۳ تیر ۱۳۹۶



VCM
Study

www.vcmstudy.ir



کشور ترکیه از نظر دارایی مخازن نفت بسیار فقیر بوده به طوری که بر اساس داده های آژانس بین المللی انرژی، روزانه تنها ۵۰ هزار بشکه نفت تولید می کند، حال آن که به دلیل تقاضای داخلی، واردات نفت آن ۸ برابر مقدار تولید نفت آن است که بیشتر آن از کشورهای ایران، عراق، روسیه، عربستان، قزاقستان تأمین می شود. این کشور در سال ۲۰۱۴ به میزان ۴۵۰ هزار بشکه در روز فرآورده های نفتی نیز وارد کرده است که ۲۷۰ هزار بشکه از آن را دیزل، ۱۰۰ هزار بشکه را LPG و بقیه را کک، سوخت جت و... تشکیل می دهد [۱]. ظرفیت پالایشی این کشور ۵۶۰ هزار بشکه در روز [۲] است که البته ظرفیت عملیاتی آن به میزان ۴۵۰ هزار بشکه در روز می باشد. این بدان معناست که ترکیه ۵۰٪ نیاز فرآورده های پالایشی خود را از خارج تأمین می کند. جالب تر آنکه ترکیه خود صادرکننده فرآورده نیز هست و روزانه ۱۳۰ هزار بشکه از محصولات پالایشی خود (شامل ۶۰ هزار بشکه بنزین و ۶۰ هزار بشکه سوخت جت) را به جهت ارتباط های استراتژیک در حوزه امنیت انرژی به سایر کشورها می فروشد.

بزرگترین بخش مصرف کننده فرآورده های پالایشی ترکیه مانند هر کشور دیگری بخش حمل و نقل آن است که در سال ۲۰۱۴ روزانه ۴۰۰ هزار بشکه از محصولات پالایشی را مصرف می کند، یعنی مقداری کمتر از مصرف بنزین ایران. این در حالی است که تعداد وسایل حمل و نقل موتوری در ترکیه در سال ۲۰۱۴ برابر ۱۹.۶ میلیون دستگاه و در ایران ۱۶.۶ میلیون دستگاه بوده است [۳]. کشور ترکیه به دلیل فقری که در منابع نفتی دارد، تقاضای نفت و فرآورده های آن را به خوبی کنترل کرده است. این کشور ۴ پالایشگاه با ظرفیت ۵۶۰ هزار بشکه دارد که مدیریت همه آنها با شرکت توپراس [۴] می باشد. برای خودکفایی در فرآورده های نفتی، این کشور در حال احداث دو پالایشگاه خصوصی با مجموع ظرفیت ۴۵۰ هزار بشکه در روز تا سال ۲۰۱۸ است [۵]. ضریب پیچیدگی پالایشگاه های موجود برابر ۹.۸۷ می باشد که نسبت به ایران بیش از ۲ برابر [۶] است. سال تأسیس این پالایشگاه ها از ۱۹۵۵ تا ۱۹۸۶ متفاوت است اما نکته مشترک همه آنها قدیمی بودن است که این موضوع در کنار بالا بودن شاخص نلسون برای صنعت پالایش ترکیه نشان دهنده اجرای طرح های توسعه ای و ارتقای فناوری در سال های اخیر در صنعت پالایش این کشور است.

یکی از نکات جالبی که در صنعت پالایش ترکیه دیده می شود، مدیریت تقاضا با دو روش تنوع سبد و مدیریت مصرف است. در واقع ترکیه با استفاده از این دو روش توانسته است نیاز خود به فرآورده های پالایشی را تا حد چشمگیری کاهش دهد. برای نشان دادن این موضوع می توان به بخش حمل و نقل به عنوان مصرف کننده اصلی نفت در کشورهای ایران و ترکیه نگاهی انداخت.

[۱] knoema.com

[۲] پایگاه اینترنتی شرکت توپراس

[۳] World bank and Wikipedia

[۴] Tüpraş

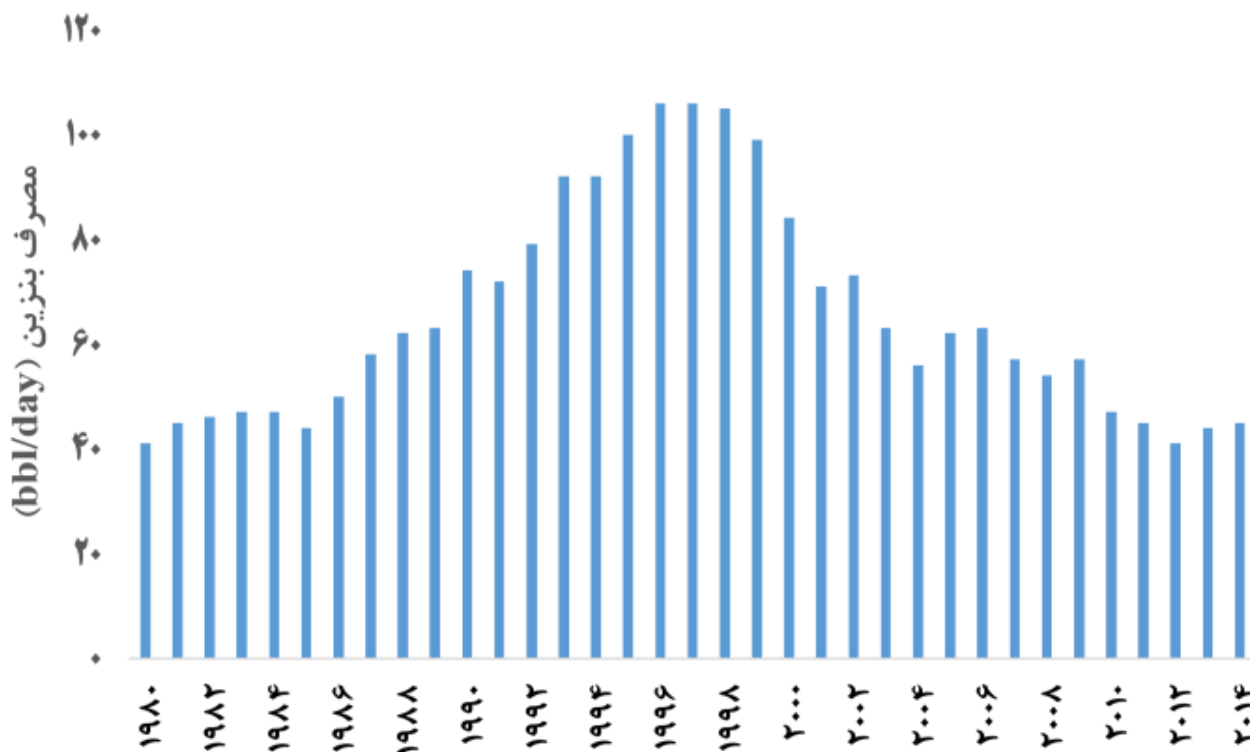
[۵] www.morogluarseven.com

[۶] مرکز پژوهش و فناوری علم و توسعه





مصرف بنزین در ترکیه



یادداشت

نفت و گاز



در حال حاضر تعداد خودروهای سواری در ایران و ترکیه تقریباً برابر هستند. کشور ایران برای پاسخگویی به تقاضای سوخت خودروهای سواری خود که ۲۵٪ آنها هم گازسوز هستند، ظرفیت پالایشی ۱.۷ میلیون بشکه ای در روز را به خدمت گرفته است تا بتواند تقاضای بنزین را تأمین نماید. حال آنکه ترکیه تنها با عملکرد واقعی ۴۵۰ هزار بشکه ای صنعت پالایش خود بعلاوه واردات ۴۵۰ هزار بشکه ای فرآورده های نفتی توانسته تقاضای خود را در بخش حمل و نقل تأمین کند. دلیل این اختلاف فاحش میان ایران و ترکیه این است که بالا بودن ضریب پیچیدگی در پالایشگاه های ترکیه سبب شده تا سهم بنزین در تولیدات آنها بیش از صنعت پالایش ایران باشد. از این مهم تر تنوع سبد سوخت خودروها در ترکیه است. تنها حدود ۳۰٪ از خودروهای سواری در ترکیه بنزینی هستند، ۴۰٪ دیزلی، ۲۲٪ خودروهای LPG سوز و بقیه را سایر خودروها تشکیل می دهند. لذا این موضوع سبب می شود که بخش زیادی از محصولات پالایشی تولید شده در ترکیه به مصرف داخلی اختصاص یابد در غیر این صورت اگر کشور ترکیه بر خودروهای سبک بنزینی فقط تکیه می کرد، می بایست برای تأمین سوخت آنها علاوه بر ظرفیت پالایشی فعلی، حداقل ۲۵۰ هزار بشکه در روز بنزین وارد می کرد. سیاست کاهش وابستگی به یک سوخت بخصوص و استفاده از تمامی محصولات پالایشی در بخش حمل و نقل به صورت مشهود در نمودار اول نشان داده شده است. در نتیجه اتخاذ تصمیمات صحیح و به موقع در مدیریت تقاضا می تواند صنعت پالایش را به طور صحیح تری تنظیم کند و توسعه دهد.



یادداشت

نفت و گاز

مرکز مطالعات زنجیره ارزش معتقدست که در ایران بیش از آن که مدیریت تقاضای فرآورده های هیدروکربوری مورد توجه قرار گیرد، مدیریت عرضه صورت گرفته است. همین موضوع نیز سبب شده است که طی سال های گذشته عرضه از تقاضای کنترل نشده و روبه رشد عقب بماند و جهت تأمین نیاز کشور، واردات بنزین در دستور کار صورت گیرد. لذا با توجه به رشد قابل توجه بنزین طی دو سال گذشته دولت باید به دنبال تدوین سیاست های هوشمندانه ای در راستای کنترل رشد تقاضای بنزین و بهره گیری از سوخت های جایگزین همچون گاز مایع نماید. شایان ذکر است در حال حاضر بسیاری از پالایشگاه های نفت کشور دارای مازاد گاز مایع هستند و می توان از این گاز مایع به منظور سوخت حمل و نقل خودروهای سبک استفاده نمود.





www.vcmstudy.ir

امیدواریم از مطالعه این سند، استفاده مفید برده باشید
نقطه نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید
VCMStudy@gmail.com